

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо особливостей регулювання земельних відносин
в умовах воєнного стану

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3–4, ст. 27):

1) частину третю статті 20 доповнити абзацом сьомим такого змісту:

"віднесення до земель морського транспорту земельних ділянок у межах морського порту";

2) абзац четвертий частини третьої статті 60 після слова "морського" доповнити словами "і внутрішнього водного";

3) у частині другій статті 92:

у пункті "а" слово "підприємства" замінити словами "органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства";

пункт "е" після слів "оператор газотранспортної системи" доповнити словами "оператор газосховища";

4) у частині восьмій статті 122 слова "адміністративно-територіальних одиниць, а також" замінити словами "адміністративно-територіальних одиниць, передає у постійне користування земельні ділянки, примусово вилучені у державну власність відповідно до Закону України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів", а також передає";

5) частину першу статті 140 доповнити пунктом "є" такого змісту:

"є) примусове вилучення земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності";

б) у статті 147:

назву доповнити словами "примусове вилучення земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності";

доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Примусове вилучення земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності здійснюється відповідно до Закону України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів";

7) у розділі X "Перехідні положення":

а) у пункті 27:

у підпункті 2:

підпункт "є" викласти в такій редакції:

"є) примірник зареєстрованого договору оренди землі протягом трьох робочих днів з моменту його реєстрації надсилається орендодавцем електронною поштою до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин (або до визначеного ним територіального органу, державного підприємства, що належить до сфери його управління)";

доповнити підпунктами "і" та "ї" такого змісту:

"і) земельні ділянки, зазначені в абзаці дев'ятому пункту 24 цього розділу, які переходять у комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст відповідно до зазначеного пункту, можуть бути передані в оренду у порядку, визначеному підпунктом 2 цього пункту, без державної реєстрації права комунальної власності на такі земельні ділянки;

ї) передача в оренду для ведення товарного сільськогосподарського виробництва земельної ділянки сільськогосподарського призначення державної, комунальної власності, яка не віднесена до земель для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, здійснюється без зміни її цільового призначення";

підпункт 3 доповнити словами "право власності, користування якою виникло до введення воєнного стану";

підпункт 4 викласти в такій редакції:

"4) передача земельних ділянок державної, комунальної власності в оренду без проведення земельних торгів, крім випадків, визначених частиною другою статті 134 цього Кодексу, допускається також для:

а) розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) із зони бойових дій (у тому числі тих, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави);

б) розміщення річкових портів (терміналів) на річці Дунай, доцільність будівництва (розширення) яких визначена рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, відповідно до пункту 11¹ розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внутрішній водний транспорт"; розміщення мультимодальних терміналів та виробничо-перевантажувальних комплексів, доцільність будівництва (розширення) яких визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, відповідно до статті 43 Закону України "Про транспорт";

в) будівництва мереж електропостачання, газорозподільних, водопровідних, теплопровідних, каналізаційних мереж, електронних комунікаційних мереж, об'єктів магістральних газопроводів;

г) товарного сільськогосподарського виробництва;

г) розміщення морських портів.

Порядок визначення підприємств, виробничі потужності яких підлягають переміщенню (евакуації) із зони бойових дій, та осіб, яким надається право на одержання в оренду без проведення земельних торгів земельної ділянки державної, комунальної власності для розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) із зони бойових дій, затверджується Кабінетом Міністрів України. Такий порядок повинен передбачати, у тому числі, збирання відомостей, необхідних для розгляду питання про встановлення та зміну цільового призначення земельної ділянки відповідно до підпункту 11 цього пункту.

Перелік осіб, яким надається право на одержання в оренду без проведення земельних торгів земельної ділянки державної, комунальної власності для розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) із зони бойових дій, а також перелік підприємств, виробничі потужності яких підлягають переміщенню (евакуації) із зони бойових дій, визначаються спільним рішенням обласної, Київської міської військової адміністрації, з території якої переміщуються (евакууються) виробничі потужності, та обласної, Київської міської військової адміністрації (а у разі припинення або скасування воєнного стану на відповідній території – обласної, Київської міської державної адміністрації), на територію якої такі потужності переміщуються (евакууються).

Для розміщення об'єктів для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб земельні ділянки комунальної власності надаються у постійне користування виконавчим органам сільських, селищних, міських рад. Передача земельних ділянок державної, комунальної власності для таких цілей фізичним, юридичним особам на інших речових правах забороняється.

Розміщення тимчасових споруд, їх комплексів, призначених для життєзабезпечення (тимчасового проживання та обслуговування) внутрішньо переміщених осіб, а також інженерних мереж, необхідних для функціонування таких споруд, може здійснюватися на земельних ділянках усіх категорій земель (крім земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, земель історико-культурного призначення, земель лісогосподарського призначення) без зміни цільового призначення земельної ділянки. Розміщення на зазначених земельних ділянках інших об'єктів здійснюється відповідно до цільового призначення земельних ділянок.

Умови договору оренди земельних ділянок у випадках, визначених підпунктами "а"–"в" цього підпункту, визначаються з урахуванням таких особливостей:

орендар не має права змінювати цільове призначення земельної ділянки; відчуження, застава (іпотека) права користування земельною ділянкою забороняється;

передача земельної ділянки в суборенду забороняється;

орендар зобов'язаний здійснити розміщення об'єктів, для яких земельна ділянка передана в оренду, протягом строку, визначеного договором оренди земельної ділянки (з припиненням орендодавцем дії такого договору, якщо орендар не виконав це зобов'язання, в односторонньому порядку, без урахування волевиявлення орендаря);

передача в оренду земельних ділянок державної, комунальної власності не допускається, якщо земельна ділянка віднесена до категорії земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, земель історико-культурного призначення";

підпункт 6 після слів "земельних ділянок" доповнити словами "сільськогосподарського призначення";

абзац перший підпункту 8 доповнити реченням такого змісту: "У разі передачі в оренду земельної ділянки відповідно до цього підпункту застосовуються положення підпункту "г" підпункту 2 цього пункту";

абзац п'ятий підпункту 9 доповнити реченнями такого змісту: "Таке повідомлення може також бути направлено в той самий строк особою, яка передала відповідне право землекористування, до сільської, селищної, міської ради, на території територіальної громади якої розташована земельна ділянка. Зазначений орган місцевого самоврядування, який отримав таке повідомлення, зобов'язаний повідомити про передачу права землекористування власників земельних ділянок, у тому числі шляхом розміщення відповідного оголошення у загальнодоступних місцях населених пунктів за місцем розташування земельних ділянок";

у підпункті 10:

після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"зміни цільового призначення земельної ділянки у період, коли функціонування Державного земельного кадастру призупинено".

У зв'язку з цим абзаци шостий – двадцять другий вважати відповідно абзацами сьомим – двадцять третім;

після абзацу дев'ятнадцятого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

"в) у випадку державної реєстрації зміни цільового призначення земельної ділянки:

відомості про земельну ділянку (із зазначенням площі, кадастрового номера (за наявності), місця розташування);

відомості про цільове призначення земельної ділянки до та після його зміни;

відомості про документи, на підставі яких змінено цільове призначення земельної ділянки.

Книга реєстрації землеволодінь і землекористувань в умовах воєнного стану може містити й інші відомості, визначені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин".

У зв'язку з цим абзаци двадцятий – двадцять третій вважати відповідно абзацами двадцять п'ятим – двадцять восьмим;

після абзацу двадцять сьомого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Державна реєстрація зміни цільового призначення земельної ділянки без внесення відомостей про це до Державного земельного кадастру здійснюється за заявою органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, що прийняв рішення про зміну цільового призначення земельної ділянки, яка складається в електронній формі, до якої додається копія рішення про зміну цільового призначення земельної ділянки. Заява з доданими документами надсилається до районної військової адміністрації електронною поштою. Державна реєстрація зміни цільового призначення земельної ділянки або надання вмотивованої відмови у державній реєстрації здійснюється протягом п'яти робочих днів з дня подання заяви. Підставою для відмови у державній реєстрації може бути лише невідповідність поданих документів закону".

У зв'язку з цим абзац двадцять восьмий вважати абзацом двадцять дев'ятим;

після підпункту 10 доповнити підпунктами 11–22 такого змісту:

"11) встановлення та зміна цільового призначення земельної ділянки здійснюються з урахуванням таких особливостей:

а) зміна цільового призначення земельної ділянки для цілей, зазначених у підпунктах "а"–"в" підпункту 4 цього пункту, здійснюється:

без сплати втрат лісогосподарського виробництва (крім зміни цільового призначення земельних ділянок для розміщення місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків), втрат сільськогосподарського виробництва;

без дотримання вимог частини дев'ятої статті 20 цього Кодексу;

без розроблення документації із землеустрою.

Встановлення, зміна цільового призначення земельної ділянки для цілей, зазначених у підпунктах "а"–"в" підпункту 4 цього пункту, а також для нового будівництва, реконструкції будівель для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури (крім об'єктів дорожнього сервісу), місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, допускається без дотримання правил співвідношення між видом цільового призначення земельної ділянки та видом функціонального призначення території, визначеним відповідною містобудівною документацією, за умови що розміщення на земельній ділянці відповідних об'єктів не призведе до порушення обмежень у використанні земель (у тому числі у сфері забудови), вимог нормативно-правових актів, будівельних норм та інших нормативних документів, обов'язковість застосування яких встановлена законодавством. Не допускається встановлення, зміна цільового призначення земельної ділянки без дотримання співвідношення між видом цільового призначення земельної ділянки та видом функціонального призначення території у випадку, якщо земельна ділянка розташована на ландшафтно-рекреаційній території, визначеній містобудівною документацією на місцевому рівні (крім річкових портів (терміналів), рішення про доцільність розміщення яких прийнято центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту), природоохоронній території, визначеній такою документацією, або віднесена до категорії земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, земель історико-культурного призначення, земель водного фонду (крім розміщення річкових портів (терміналів), а також у випадку, якщо згідно з містобудівною документацією на місцевому рівні на території, на якій розташована земельна ділянка, передбачено розміщення об'єктів освіти, охорони здоров'я, культури,

соціального забезпечення, житлово-комунального господарства, цивільного захисту, військових та інших оборонних об'єктів, лінійних об'єктів інженерно-транспортної та енергетичної інфраструктури, інженерної інфраструктури меліоративних систем.

У такому разі, а також у випадку, якщо на території, у межах якої розташована відповідна земельна ділянка, відсутня затверджена містобудівна документація на місцевому рівні, визначена частиною третьою статті 24 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності", рішення про встановлення або зміну цільового призначення земельної ділянки приймається на підставі мотивованого висновку уповноваженого органу містобудування та архітектури сільської, селищної, міської ради (у випадках, визначених частиною другою статті 13 Закону України "Про архітектурну діяльність", – уповноваженого органу містобудування та архітектури місцевої державної адміністрації) щодо можливості розміщення на земельній ділянці відповідного об'єкта згідно з вимогами нормативно-правових актів, будівельних норм, інших нормативних документів, обов'язковість застосування яких встановлена законодавством (далі – висновок).

Висновок надається уповноваженим органом містобудування та архітектури на безоплатній основі протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту про його надання.

Запит про надання висновку направляється з використанням Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва:

щодо земельних ділянок державної власності – органом виконавчої влади, який уповноважений розпоряджатися такою земельною ділянкою (землями);

щодо земельних ділянок комунальної власності – виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, повноваження якого здійснюються на території територіальної громади, у межах якої розташована відповідна земельна ділянка;

щодо земельної ділянки приватної власності – власником земельної ділянки.

Перелік та обсяг відомостей, які зазначаються в запиті про надання висновку, визначаються Порядком ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Такий запит повинен містити, у тому числі, таку інформацію:

реквізити спільного рішення обласних, Київської міської військових адміністрацій (обласних, Київської міської державних адміністрацій) про переміщення (евакуацію) виробничих потужностей із зони бойових дій (у разі якщо запит подано для визначення можливості розміщення підприємства, яке переміщується (евакуюється) із зони бойових дій);

реквізити рішення Київської міської, обласної військової адміністрації про розміщення місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків (у разі якщо запит подано для визначення можливості розміщення таких місць);

код будівлі/споруди, необхідної для розміщення виробничих потужностей підприємства, яке переміщується (евакуюється) із зони бойових дій, або для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, або для розміщення річкового порту (термінала), або розміщення мультимодального термінала, виробничо-перевантажувального комплексу, об'єкта дорожньо-транспортної інфраструктури, або мереж електропостачання, газорозподільних, водопровідних, теплопровідних, каналізаційних мереж, електронних комунікаційних мереж, згідно з класифікатором;

вид (види) економічної діяльності, для провадження якого (яких) планується використовувати земельну ділянку після розміщення на ній виробничих потужностей підприємства, переміщеного (евакуйованого) із зони бойових дій, або річкового порту (термінала), або мультимодального термінала, виробничо-перевантажувального комплексу, або місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, згідно з класифікатором;

орієнтовна висота будівлі/споруди, необхідної для розміщення виробничих потужностей підприємства, яке переміщується (евакуюється) із зони бойових дій, або для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, або для розміщення річкового порту (термінала), мультимодального термінала, виробничо-перевантажувального комплексу;

орієнтовний відсоток забудови земельної ділянки;

клас небезпеки підприємства, виробничі потужності якого планується розмістити на земельній ділянці, річкового порту (термінала), мультимодального термінала, виробничо-перевантажувального комплексу згідно з Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів;

орієнтовна кількість внутрішньо переміщених осіб, яку планується розмістити в об'єктах, що будуть розміщені на земельній ділянці;

відомості про утворення небезпечних відходів у результаті діяльності підприємства, виробничі потужності якого плануються до переміщення (евакуації) із зони бойових дій, або річкового порту (термінала), або мультимодального термінала, виробничо-перевантажувального комплексу;

відомості про утворення та зберігання небезпечних відходів у результаті діяльності підприємства, яке планується до переміщення (евакуації) із зони бойових дій, або річкового порту (термінала), або функціонування місць

тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків;

групи вантажів (у тому числі небезпечних вантажів відповідно до класів), обробка яких планується в річковому порту (терміналі) або мультимодальному терміналі, виробничо-перевантажувальному комплексі;

орієнтовні показники щодо: обсягу використання питної води (із зазначенням параметрів тиску) та обсягу скидання стічних вод у процесі діяльності підприємства; потужності електроустановок, номінальної потужності газового обладнання підприємства; необхідності забезпечення будівлі/споруди опаленням (із зазначенням температурних режимів) та гарячим водопостачанням (із зазначенням обсягів та режимів постачання);

відомості про рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, або центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту (у разі якщо запит подано з метою визначення можливості розміщення на земельній ділянці річкового порту (термінала), мультимодального термінала, виробничо-перевантажувального комплексу);

відомості про наявність/відсутність електромагнітних випромінювань, що створюються радіоблагоднанням, випромінювальними пристроями, радіоелектронними засобами та випромінювальними пристроями спеціального призначення, і в разі їх наявності – орієнтовні параметри таких випромінювань (у разі якщо запит подано з метою визначення можливості розміщення на земельній ділянці електронних комунікаційних мереж).

У разі якщо запит про надання висновку для визначення виду цільового призначення земельної ділянки подається у процесі її формування (якщо запропонований вид цільового призначення земельної ділянки не відповідає виду функціонального призначення території, визначеному містобудівною документацією, або якщо на території, у межах якої розташована відповідна земельна ділянка, відсутня затверджена містобудівна документація на місцевому рівні, визначена частиною третьою статті 24 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності"), до такого запиту додається документація із землеустрою, відповідно до якої пропонується здійснити формування земельної ділянки. У такому разі затвердження зазначеної документації із землеустрою здійснюється після отримання висновку уповноваженого органу містобудування та архітектури.

Висновок про неможливість розміщення відповідного об'єкта на земельній ділянці повинен містити посилання на обмеження у використанні земель, які порушуються таким розміщенням, та/або на конкретну норму (статтю, частину, пункт) нормативно-правового акта, будівельних норм чи іншого нормативного документа, обов'язковість застосування якого

встановлена законодавством, що унеможливило розміщення відповідного об'єкта на земельній ділянці.

Висновок формується з використанням Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва. Перелік та обсяг відомостей, які зазначаються у висновку, визначаються Порядком ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Висновок про можливість розміщення на земельній ділянці відповідного об'єкта повинен містити, у тому числі:

реквізити спільного рішення обласних, Київської міської військових адміністрацій (обласних, Київської міської державних адміністрацій) (якщо запит подано для визначення можливості розміщення підприємства, яке переміщується (евакуюється) із зони бойових дій);

реквізити рішення Київської міської, обласної військової адміністрації про розміщення місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків (якщо запит подано для визначення можливості розміщення таких місць);

відомості про рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, або центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту (якщо запит подано з метою визначення можливості розміщення на земельній ділянці річкового порту (термінала), мультимодального термінала, виробничо-перевантажувального комплексу);

відомості, визначені пунктами 1–9 частини п'ятої статті 29 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності".

Якщо на підставі висновку цільове призначення земельної ділянки не було змінено, такий висновок втрачає чинність з дня припинення або скасування воєнного стану.

У разі якщо відомості про земельну ділянку, цільове призначення якої змінюється, не внесені до Державного земельного кадастру, зміна її цільового призначення здійснюється після внесення таких відомостей;

б) у період, коли функціонування Державного земельного кадастру призупинено:

цільове призначення земельної ділянки може бути змінено лише для цілей, зазначених у підпунктах "а"–"в" підпункту 4 цього пункту, або для розміщення, у тому числі будівництва, об'єктів для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, або для розміщення місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх

наслідків, або розміщення об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури (крім об'єктів дорожнього сервісу);

цільове призначення земельної ділянки комунальної та приватної власності змінюється лише за рішенням сільської, селищної, міської ради, на території якої розташована земельна ділянка, а земельної ділянки державної власності – за рішенням органу виконавчої влади, що здійснює розпорядження відповідною земельною ділянкою. Таке рішення приймається на підставі заяви землевласника (землекористувача), до якої додаються документи, що підтверджують право власності (користування) заявника на земельну ділянку, її цільове призначення, а також витяг із містобудівної документації (із зазначенням функціональної зони території, в межах якої розташована земельна ділянка, та обмежень у використанні земель (у тому числі у сфері забудови), які поширюються на таку земельну ділянку), а у випадку, передбаченому абзацом п'ятим підпункту "а" підпункту 11 цього пункту, – висновок уповноваженого органу містобудування та архітектури про можливість розміщення на земельній ділянці об'єкта, для якого змінюється цільове призначення земельної ділянки. У разі якщо відповідно до закону необхідне отримання висновку уповноваженого органу містобудування та архітектури про можливість/неможливість розміщення на земельній ділянці відповідного об'єкта, до запиту про його надання додається кадастровий план земельної ділянки, підписаний сертифікованим інженером-землепорядником;

відомості про змінене цільове призначення земельної ділянки не вносяться до Державного земельного кадастру;

зміна цільового призначення земельної ділянки підлягає державній реєстрації, яка здійснюється відповідною районною військовою адміністрацією;

12) функціонування Державного земельного кадастру вважається призупиненим.

Рішення про відновлення або подальше призупинення функціонування Державного земельного кадастру приймається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин.

Порядком ведення Державного земельного кадастру можуть встановлюватися обмеження щодо повноважень державних кадастрових реєстраторів, а також визначатися інші особливості ведення Державного земельного кадастру.

Передача органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування земельних ділянок державної, комунальної власності у власність, користування у період, коли функціонування Державного

земельного кадастру призупинено, не здійснюється (крім передачі в оренду земельних ділянок відповідно до підпункту 2 цього пункту);

13) оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор системи розподілу, оператор системи передачі, підприємство питного водопостачання, підприємство централізованого водовідведення, теплогенеруюча, теплотранспортуюча, теплопостачальна організація, оператор електронних комунікацій:

має право, без попереднього погодження з власниками та користувачами земельних ділянок, безперешкодного та безоплатного доступу до земельних ділянок усіх форм власності, на яких розташовані його об'єкти, а також у межах їх охоронних (спеціальних) зон, для забезпечення експлуатації та підтримання в належному стані газопроводів, газосховищ, об'єктів розподілу, передачі електричної енергії, об'єктів/систем централізованого водопостачання і водовідведення, об'єктів, призначених для виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, електронної комунікаційної мережі, а також у разі аварії або загрози її виникнення (аварійної ситуації) для ліквідації аварії, її наслідків, проведення ремонту чи здійснення контролю за об'єктами газотранспортної системи, газосховищами, газорозподільної системи, об'єктами розподілу, передачі електричної енергії, об'єктами/системами централізованого водопостачання і водовідведення, об'єктами, призначеними для виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, об'єктами електронної комунікаційної мережі, для забезпечення захисту довкілля та екологічної безпеки, для забезпечення захисту населення та господарських об'єктів від впливу можливих аварій (аварійних ситуацій), а також у разі проведення капітальних та інших планових робіт – за умови повідомлення про це власників та користувачів земельних ділянок за три дні до початку таких робіт (крім випадків, якщо зазначені особи, що проводять такі роботи, не мають інформації про власника, користувача земельної ділянки, у тому числі у зв'язку з призупиненням або обмеженням функціонування Державного земельного кадастру). При цьому всі капітальні та планові роботи здійснюються згідно з технологічними вимогами та правилами, що встановлені для таких робіт;

у разі аварії або загрози її виникнення (аварійної ситуації), які є наслідками бойових дій, звільняється від обов'язку відшкодування власникам землі та землекористувачам збитків, заподіяних, зокрема, внаслідок тимчасового зайняття земельних ділянок, погіршення якості ґрунтового покриву, неодержання доходів за час тимчасового невикористання земельної ділянки, понесення витрат на поліпшення якості земель, за незавершений цикл сільськогосподарського обробітку ґрунту (оранка, внесення добрив, посів, інші види робіт);

під час проведення у встановленому порядку капітальних та інших планових робіт, а також у разі аварії або загрози її виникнення (аварійної ситуації) зобов'язаний здійснювати відновлення земель, які зазнали змін у

структурі рельєфу, до стану, придатного для обробітку, придатного для подальшого використання за цільовим призначенням, та звільняється від обов'язку за свій рахунок проводити рекультивацію земель після закінчення планових та аварійно-відновлювальних робіт;

14) зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок здійснюються без розроблення робочого проекту землеустрою у випадках:

розміщення тимчасових споруд, їх комплексів, призначених для життєзабезпечення (тимчасового проживання та обслуговування) внутрішньо переміщених осіб, або проведення робіт з ліквідації наслідків такого розміщення;

будівництва (нового будівництва, реконструкції) будівель для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;

проведення оператором газотранспортної системи, оператором газосховища, оператором системи розподілу, оператором системи передачі, підприємством питного водопостачання, підприємством централізованого водовідведення, теплогенеруючою, теплотранспортуючою, теплопостачальною організацією капітальних та інших планових робіт, а також у разі аварії або загрози її виникнення (аварійної ситуації);

розміщення місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків (з необхідністю розроблення такого проекту землеустрою для проведення рекультивації земель після видалення таких відходів);

15) до розробників документації із землеустрою не застосовуються вимоги щодо обов'язкового страхування відповідальності перед замовниками такої документації та третіми особами за шкоду, що може бути заподіяна внаслідок необережності, неогляду і професійних помилок, допущених при складанні документації із землеустрою;

16) до виконавців топографо-геодезичних і картографічних робіт загальнодержавного призначення на відповідних територіях не застосовуються вимоги щодо обов'язкового страхування відповідальності замовниками таких робіт та третіми особами за шкоду, яку може бути заподіяно внаслідок необережності, неогляду чи професійних помилок, допущених під час виконання топографо-геодезичних і картографічних робіт;

17) невиконання вимоги щодо підвищення кваліфікації у встановлений законом строк не є підставою для зупинення дії кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника, кваліфікаційного сертифіката інженера-геодезиста, кваліфікаційного свідоцтва оцінювача (для всіх спеціалізацій), кваліфікаційного свідоцтва оцінювача з експертної грошової оцінки земельних ділянок;

18) пункти "г" і "г" частини другої статті 28 Закону України "Про землеустрій" не застосовуються;

19) під час дії воєнного стану на відповідних територіях не підлягає обмеженню (крім комендантської години) виконання сертифікованим інженером-землевпорядником та/або сертифікованим інженером-геодезистом обстежувальних, вишукувальних, топографо-геодезичних робіт, у тому числі для складання документації із землеустрою, використання геодезичного обладнання (геодезичних ГНСС-приймачів, електронних тахеометрів, теодолітів), користування геодезичними та картографічними даними, відомостями про координати пунктів Державної геодезичної мережі, а також надання відомостей про координати поворотних точок меж об'єктів Державного земельного кадастру, за умови надання сертифікованому інженеру-землевпоряднику та/або сертифікованому інженеру-геодезисту, який виконує такі роботи, органом Служби безпеки України спеціального дозволу на виконання топографо-геодезичних вишукувань під час дії воєнного стану, в якому зазначаються: прізвище, ім'я та по батькові (за наявності); серія та номер паспорта громадянина України; дата видачі та номер кваліфікаційного сертифіката; місце роботи; район (райони) виконання топографо-геодезичних вишукувань. Спеціальний дозвіл на виконання топографо-геодезичних вишукувань під час дії воєнного стану не надається сертифікованому інженеру-землевпоряднику та/або сертифікованому інженеру-геодезисту, який сприяв діяльності держави-агресора, організаціям держави-агресора чи їх представникам, що завдало шкоди інтересам національної безпеки України, або який брав участь у діяльності політичних партій чи громадських організацій, діяльність яких заборонена у порядку, встановленому законом. Для отримання спеціального дозволу на виконання топографо-геодезичних вишукувань під час дії воєнного стану сертифікований інженер-землевпорядник та/або сертифікований інженер-геодезист подає до відповідного органу Служби безпеки України клопотання про надання спеціального дозволу із зазначенням планованого району (районів) виконання топографо-геодезичних вишукувань, адреси місця проживання та контактного номера телефону, до якого додаються копія паспорта громадянина України, копія довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків та копія кваліфікаційного сертифіката.

Перевірка сертифікованих інженерів-землевпорядників, сертифікованих інженерів-геодезистів у зв'язку з наданням спеціального дозволу на виконання топографо-геодезичних вишукувань під час дії воєнного стану здійснюється органами Служби безпеки України протягом 10 днів з дня подання клопотання та доданих до нього документів. Спеціальний дозвіл на виконання топографо-геодезичних вишукувань під час дії воєнного стану анулюється органом Служби безпеки України у разі виявлення недостовірних відомостей у документах, що надавалися для його отримання, або якщо підстава для відмови у наданні спеціального дозволу виникла після його надання;

20) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин, затверджує усереднені показники нормативної грошової оцінки земель на одиницю площі, які застосовуються у випадках обов'язкового проведення нормативної грошової оцінки земель, передбачених статтею 13 Закону України "Про оцінку земель", у разі неможливості надання витягу з технічної документації про нормативну грошову оцінку окремої земельної ділянки;

21) терміни сплати землекористувачем (крім землекористувачів земель державної, комунальної власності) орендної, суборендної плати за земельні ділянки, плати за встановлення земельного сервіту, плати за користування земельною ділянкою на умовах суперфіцію, якщо відповідне право користування земельною ділянкою надано для розміщення об'єктів енергетичної інфраструктури, які настали під час дії воєнного стану, переносяться на строк до шести місяців з дня припинення або скасування воєнного стану;

22) терміни "оператор газотранспортної системи", "оператор газорозподільної системи", "оператор газосховища", "оператор системи розподілу", "оператор системи передачі", "підприємство питного водопостачання", "підприємство централізованого водовідведення", "теплогенеруюча організація", "теплотранспортуюча організація", "теплопостачальна організація", "електронна комунікаційна мережа", "оператор електронних комунікацій" вживаються в цьому пункті у значеннях, наведених у законах України "Про ринок природного газу", "Про ринок електричної енергії", "Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення", "Про теплопостачання", "Про електронні комунікації".

У зв'язку з цим підпункт 11 вважати підпунктом 23;

б) пункт 28 доповнити абзацами сьомим – одинадцятим такого змісту:

"Протягом 30 днів з дня відновлення функціонування Державного земельного кадастру власник, користувач земельної ділянки, цільове призначення якої було змінено в порядку, визначеному підпунктом 11 пункту 27 цього розділу, без внесення відомостей про це до Державного земельного кадастру, зобов'язаний у порядку, визначеному Законом України "Про Державний земельний кадастр", подати заяву про внесення таких відомостей до Державного земельного кадастру. Внесення таких відомостей здійснюється без подання витягу з містобудівної документації та дотримання вимог щодо узгодження зміненого цільового призначення із містобудівною документацією.

Положення, передбачені:

підпунктами 15, 16, 18 пункту 27 цього розділу, діють протягом шести місяців з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні;

підпунктом 17 пункту 27 цього розділу, діють протягом трьох місяців з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні;

абзацами дев'ятим і десятим підпункту 4 пункту 27 цього розділу, діють протягом одного року з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні або у відповідній окремій місцевості і застосовуються також у період дії надзвичайного стану та протягом одного року після його припинення або скасування в Україні або у відповідній окремій місцевості".

2. Розділ III "Заключні положення" Закону України "Про транспорт" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446 із наступними змінами) доповнити статтею 43 такого змісту:

"Стаття 43. Особливості розміщення мультимодальних терміналів та виробничо-перевантажувальних комплексів в умовах воєнного стану

Доцільність термінового розміщення нових та розширення існуючих мультимодальних терміналів і виробничо-перевантажувальних комплексів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, виходячи з необхідності розміщення такого об'єкта для подолання негативних наслідків бойових дій у сфері транспортного забезпечення та/або задоволення потреб населення і суспільного виробництва в перевезеннях та потреб оборони України у період воєнного стану, з урахуванням стратегічних та програмних документів у сфері транспорту, а також звернень суб'єктів господарювання, військових адміністрацій, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо розміщення таких об'єктів. У таких зверненнях та рішеннях зазначаються:

об'єкт, що передбачається розмістити (розширити);

орієнтовне місце розташування об'єкта;

обґрунтування необхідності розміщення нового об'єкта або розширення існуючого.

Особливості передачі у користування, встановлення, зміни цільового призначення земельних ділянок державної, комунальної власності, на яких здійснюється розміщення мультимодальних терміналів та виробничо-перевантажувальних комплексів, доцільність термінового розміщення (розширення) яких визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, визначаються пунктом 27 розділу X "Перехідні положення" Земельного кодексу України, а особливості будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту) таких об'єктів – Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності". Розміщення інших мультимодальних терміналів та виробничо-перевантажувальних комплексів в умовах воєнного стану здійснюється в порядку, визначеному законодавством".

3. Розділ VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 5–6, ст. 46) доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹. Під час дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях цей Закон діє з урахуванням пунктів 27, 28 розділу X "Перехідні положення" Земельного кодексу України".

4. Розділ VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 47, ст. 251) доповнити пунктом 7 такого змісту:

"7. Сертифікати суб'єктів оціночної діяльності, строк дії яких закінчився під час дії воєнного стану, є чинними до спливу трьох місяців з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні".

5. У Законі України "Про землеустрій" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 36, ст. 282 із наступними змінами):

1) друге речення частини четвертої статті 50 доповнити словами "або без дотримання правил співвідношення між видом цільового призначення земельної ділянки та видом функціонального призначення території, визначеного відповідною містобудівною документацією";

2) частину третю статті 55 доповнити словами "(крім випадків, якщо відповідно до закону розроблення технічної документації здійснюється без надання такого дозволу)";

3) у пункті 1² розділу IX "Прикінцеві положення":

абзац дев'ятий після слів "розробника проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки" доповнити словами "технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель";

в абзаці десятому слова і цифри "відповідно до статті 50" замінити словами і цифрами "технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель відповідно до статей 50 та 57";

абзац одинадцятий після слів "проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки" доповнити словами "технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель".

6. Розділ IX "Прикінцеві положення" Закону України "Про охорону земель" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 349) доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹. Під час дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях цей Закон діє з урахуванням пунктів 27, 28 розділу X "Перехідні положення" Земельного кодексу України".

7. Розділ VI "Прикінцеві положення" Закону України "Про оцінку земель" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 15, ст. 229) доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹. Під час дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях цей Закон діє з урахуванням пунктів 27, 28 розділу X "Перехідні положення" Земельного кодексу України".

8. В абзаці першому підпункту 3 пункту 12 розділу VII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про Державний земельний кадастр" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 8, ст. 61; із змінами, внесеними Законом України від 28 квітня 2021 року № 1423-IX) слова і цифри "протягом 2021 і 2022" замінити словом і цифрами "протягом 2021–2023".

9. Статтю 15 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 28, ст. 250 із наступними змінами) після частини третьої доповнити двома новими частинами такого змісту:

"4. У разі необхідності переміщення (евакуації) виробничих потужностей підприємств будь-якої форми власності із зони бойових дій обласна, Київська міська військова адміністрація, з території якої переміщуються (евакууються) виробничі потужності, та обласна військова адміністрація (а у разі припинення або скасування воєнного стану на відповідній території – обласна, Київська міська державна адміністрація), на територію якої такі потужності переміщуються (евакууються), приймають спільне рішення, яким визначаються:

1) перелік осіб, яким надається право на одержання в оренду без проведення земельних торгів земельної ділянки державної, комунальної власності для розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) із зони бойових дій;

2) перелік підприємств, виробничі потужності яких підлягають переміщенню (евакуації) із зони бойових дій.

Порядок визначення підприємств, виробничі потужності яких підлягають переміщенню (евакуації) із зони бойових дій, та осіб, яким надається право на одержання в оренду без проведення земельних торгів земельної ділянки державної, комунальної власності для розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) із зони бойових дій, затверджується Кабінетом Міністрів України. Такий порядок повинен передбачати, у тому числі, збирання відомостей, необхідних для розгляду питання про встановлення та зміну цільового призначення земельної ділянки відповідно до Земельного кодексу України та Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності".

5. Обласні, Київська міська військові адміністрації приймають рішення про розміщення місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань, зумовлених бойовими діями, терористичними актами, диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків”.

У зв'язку з цим частину четверту вважати частиною шостою.

10. Розділ XII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внутрішній водний транспорт" від 3 грудня 2020 року № 1054–ІХ доповнити пунктом 11¹ такого змісту:

"11¹. Під час дії воєнного стану з метою задоволення потреб оборони України, потреб населення і суспільного виробництва у перевезеннях, подолання наслідків бойових дій у сфері транспортного забезпечення центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, приймає рішення про доцільність термінового будівництва нових та розширення існуючих річкових портів (терміналів) з урахуванням звернень суб'єктів господарювання, військових адміністрацій, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо розміщення таких об'єктів. У таких зверненнях та рішеннях зазначаються:

об'єкт, що передбачається побудувати (розширити);

орієнтовне місце розташування об'єкта;

обґрунтування необхідності розміщення нового об'єкта або розширення існуючого.

Особливості передачі у користування, встановлення, зміни цільового призначення земельних ділянок державної, комунальної власності, на яких здійснюється розміщення річкових портів (терміналів), доцільність термінового розміщення (розширення) яких визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, визначаються пунктом 27 розділу Х "Перехідні положення" Земельного кодексу України, а особливості будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту) таких об'єктів – Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності". Розміщення інших річкових портів (терміналів) в умовах воєнного стану здійснюється в порядку, визначеному законодавством".

11. В абзацах четвертому і п'ятому підпункту 21 пункту 31 розділу І Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин" від 28 квітня 2021 року № 1423–ІХ цифри "8¹" замінити цифрами "8²".

12. Частину першу статті 4 Закону України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів" від 3 березня 2022 року № 2116–ІХ доповнити

другим реченням такого змісту: "Примусово вилучені відповідно до цього Закону земельні ділянки, що є об'єктами права власності Російської Федерації та її резидентів, передаються зазначеному спеціалізованому державному підприємству у постійне користування".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
12 травня 2022 року
№ 2247-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ